ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2018/1249

ze dne 18. září 2018

o činnosti Evropské unie na podporu mechanismu OSN pro ověřování a inspekce v Jemenu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 14. dubna 2015 přijala Rada bezpečnosti Organizace spojených národů rezoluci č. 2216 (2015), kterou bylo uvaleno embargo na dodávky, prodej nebo převod zbraní a souvisejícího materiálu všech typů Alímu Abdalláhovi Sálihovi, bývalému prezidentovi Jemenu, a některým dalším osobám, jakož i dalším osobám a subjektům označeným příslušným Výborem pro sankce Rady bezpečnosti.

(2) Na základě žádosti vlády Jemenu ze dne 6. srpna 2015 a v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015) vyjádřil generální tajemník OSN dopisem ze dne 11. srpna 2015 adresovaným vládě Jemenu souhlas s tím, aby byl zřízen mechanismus OSN pro ověřování a inspekce (UNVIM) s cílem usnadnit nerušené dodávky obchodního zboží do Jemenu a oživit hospodářství země.

(3) Mechanismus UNVIM byl zprovozněn dne 5. května 2016. Jeho fungování a správu zajišťuje jménem Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (UN OCHA), vlády Jemenu a dotčených členských států OSN Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS).

(4) Dne 3. dubna 2017 Rada zdůraznila, že je třeba zajistit účinné a včasné odbavení pro obchodní lodní dopravu do Jemenu, a vyjádřila plnou podporu pro pokračování mechanismu UNVIM a úplné a nerušené provádění jeho mandátu. Rada vyzvala rovněž k plnému provádění cíleného zbrojního embarga uvaleného Radou bezpečnosti OSN a v této souvislosti připomněla důsledné uplatňování pravidel stanovených ve společném postoji Rady 2008/944/SZBP ([1]).

(5) Dne 27. prosince 2017 předložil UNVIM návrh s cílem posílit své činnosti a prodloužit jejich provádění o další rok do března 2019, zejména dalším urychlením procesu odbavení obchodních zásilek a posílením své schopnosti nasadit v dotčených přístavech další pracovníky a zdroje. Toto posílení vyžaduje podporu při navyšování počtu pracovníků UNVIM a pořizování dalšího vybavení potřebného pro inspekce. Unie by měla k této podpoře finančně přispět.

(6) Rada dne 25. června 2018 zdůraznila, že v dotčených přístavech je třeba zajistit účinné a včasné odbavení pro obchodní lodní dopravu, včetně paliva, vyjádřila plnou podporu pro pokračování UNVIM a úplné a nerušené provádění jeho mandátu a rozhodla, že zváží posílení UNVIM.

(7) Technickým prováděním tohoto rozhodnutí by měl být pověřen UNOPS. Příspěvek Unie pro UNVIM významným způsobem napomůže tomuto mechanismu při pokračujícím plnění jeho úkolů v rámci monitorovacích a inspekčních služeb, které zajišťují, aby byl náklad obchodních lodí, jež vplouvají do teritoriálních vod Jemenu, v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015). Pokud by se mandát nebo potřeby UNVIM změnily způsobem, jenž zpochybní přiměřenost nebo relevantnost projektu z hlediska dosažení jeho cílů, příspěvek Unie bude muset být odpovídajícím způsobem přehodnocen.

(8) Dohledem nad řádným prováděním finančního příspěvku Unie by měla být pověřena Komise,

([1]) Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie podpoří UNVIM s celkovým cílem přispět k obnovení nerušeného volného toku obchodního zboží do Jemenu zavedením transparentního a efektivního procesu odbavování obchodních zásilek směřujících do jemenských přístavů, jež nejsou pod kontrolou vlády Jemenu.

2. Konkrétní cíle tohoto projektu jsou tyto:

— zvýšení toku dodávek obchodního zboží do Jemenu dalším urychlením procesu odbavování obchodních zásilek a obnovením důvěry námořních společností, pokud jde o přístupnost přístavů Hudajdá a Salíf;

— posílení schopnosti UNVIM nasadit další pracovníky a zdroje v Džibuti, Přístavu krále Abdalláha (Saúdská Arábie), v přístavech Salála a Suhár (Omán) a Dubaj (Spojené arabské emiráty), jakož i jeho schopnosti reagovat v případě, že bude během doby trvání projektu pověřen dalšími úkoly v přístavu Hudajdá.

3. Unie prostřednictvím tohoto rozhodnutí přispěje na náklady spojené s posílením UNVIM, a pomůže tedy rovněž reagovat na potřeby jemenského obyvatelstva v rámci širší humanitární strategie.

Podrobný popis činností souvisejících s projektem je uveden v příloze.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

2. Technickým prováděním činností uvedených v článku 1 je pověřen UNOPS. Tento úkol plní pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s UNOPS nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektu uvedeného v čl. 1 odst. 2 činí 4 915 504,24 EUR.

2. Částka určená na období šesti měsíců následujících po uzavření finanční dohody uvedené v odstavci 4 tohoto článku činí 2 748 472,96 EUR. Zbývající částka 2 167 031,28 EUR se použije, pokud tak Rada po přezkumu uvedeném v čl. 5 odst. 2 rozhodne.

3. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí rozpočet Unie.

4. Na řádnou správu výdajů uvedených v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s UNOPS finanční dohodu. Tato finanční dohoda stanoví, že UNOPS zajistí viditelnost příspěvku Unie.

5. Komise vynaloží úsilí, aby finanční dohoda uvedená v odstavci 4 byla uzavřena co nejdříve po 18. září 2018. Informuje Radu o veškerých obtížích tohoto procesu a o dni uzavření uvedené finanční dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv vypracovávaných UNVIM, včetně zpráv o měsíčních zasedáních řídícího výboru UNVIM. Tyto zprávy tvoří základ hodnocení prováděného Radou.

2. Komise informuje Radu o finančních aspektech provádění projektu podle článku 1.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

2. Rada toto rozhodnutí přezkoumá po uplynutí pěti měsíců ode dne uzavření finanční dohody uvedené v čl. 3 odst. 4.

3. Toto rozhodnutí pozbývá platnosti dvanáct měsíců ode dne uzavření finanční dohody mezi Komisí a UNOPS podle čl. 3 odst. 4. Jeho platnost však skončí šest měsíců ode dne vstupu v platnost, nebude-li v této lhůtě finanční dohoda uzavřena.

V Bruselu dne 18. září 2018.

Za Radu
předseda
G. BLÜMEL

PŘÍLOHA

1. **Souvislosti**

a) Současný konflikt v Jemenu způsobil rozsáhlou humanitární krizi a v jeho důsledku potřebuje pomoc přibližně 75 % populace (22,2 milionu osob). Z důvodu překážek bránících dovozu obchodního zboží do Jemenu panuje v zemi závažný nedostatek základních potřeb, prudce vzrostly ceny dostupného zboží a rozšířil se černý trh a pašerácké sítě.

Pro řešení svízelné humanitární situace v Jemenu je zásadní, aby pokračovaly pravidelné dodávky obchodního zboží do země. Rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015) zmocnila členské státy OSN k přijetí nezbytných opatření, aby zabránily přímým nebo nepřímým dodávkám, prodeji či převodu zbraní a souvisejícího materiálu všech typů včetně zbraní a střeliva, vojenských vozidel a vojenského vybavení, polovojenského vybavení a náhradních dílů k výše uvedenému materiálu svými státními příslušníky ze svého území nebo přes své území, nebo za použití plavidel plujících pod svojí vlajkou či letadel v nich zaregistrovaných, určitým osobám a subjektům, jež označí výbor zřízený podle uvedené rezoluce. S cílem usnadnit nerušené dodávky obchodního zboží do Jemenu požádala vláda Jemenu OSN o poskytnutí monitorovací a inspekční služby, která zajistí, že náklad obchodních lodí, jež vplouvají do teritoriálních vod Jemenu, je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015).

V prosinci 2015 byl Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS) požádán, aby jménem Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (UN OCHA), vlády Jemenu a dotčených členských států OSN zprovoznil a řídil mechanismus pro dohled nad monitorovacími a inspekčními službami s cílem usnadnit nerušené dodávky obchodního zboží do oblastí Jemenu, které nejsou pod kontrolou jemenské vlády. Mechanismus UNVIM byl zprovozněn dne 5. května 2016.

V návaznosti na omezení lodní dopravy do severního Jemenu, která stanovila koalice v listopadu 2017, vedl UNVIM jednání s dárci a externími partnery, jakož i s koalicí. Návrh týkající se prodloužení mandátu UNVIM na období od dubna 2018 do března 2019 zohlednil obsah těchto jednání, jež byla zaměřena na posílení kapacity mechanismu, zmírnění obav ohledně pašování zbraní na obchodních lodích a zmenšování prodlev v obchodní lodní dopravě.

V současné době UNVIM působí v Džibuti, kde má k dispozici čtyři monitorovací pracovníky, čtyři inspektory, čtyři psovody se psy pro odhalování výbušnin, třináct řídicích či technických pracovníků a až sedm pracovníků vyslaných Spojeným královstvím, jakož i v Džiddě (Saúdská Arábie), kde má k dispozici dva monitorovací pracovníky. Probíhají jednání o rozšíření monitorovacích činností UNVIM tak, aby byly prováděny i v Přístavu krále Abdalláha (Saúdská Arábie) a v přístavech Salála a Suhár (Omán) a Dubaj (Spojené arabské emiráty).

b) Unie soustavně zdůrazňuje, že je zapotřebí účinné a včasné odbavování obchodních lodí, a podporuje pokračování UNVIM a nerušené provádění jeho mandátu. Jakýkoliv způsob podpory Unie pro pokračování UNVIM je tedy třeba posuzovat z hlediska jeho zefektivnění s cílem zlepšit schopnost hospodářských subjektů a států dodávat jemenskému obyvatelstvu obchodní zboží. Jak je uznáno v závěrech Rady z dubna 2017, „má-li tento mechanismus fungovat efektivně a v plném rozsahu, je nezbytná plná podpora koalice a vlády Jemenu." Veškeré činnosti Unie by dále měly být vnímány rovněž v kontextu obecnější angažovanosti Unie ve prospěch politického řešení konfliktu, za plné podpory úsilí zvláštního vyslance OSN.

2. **Proces inspekcí a ověřování v rámci UNVIM**

V současné době se UNVIM uplatňuje na všechna plavidla o tonáži nad 100 tun směřující do jemenských přístavů, které nejsou pod kontrolou vlády Jemenu, a na 1) všechna plavidla přepravující obchodní zboží zakoupené obchodními nebo státními subjekty působícími v Jemenu a určené k prodeji v Jemenu, 2) dvoustrannou pomoc členských států OSN, která není poskytována prostřednictvím agentur, fondů či programů OSN nebo uznávané mezinárodní humanitární organizace.

Ověřovací proces začíná v okamžiku, kdy námořní společnost podá prostřednictvím portálu www.vimye.org on-line žádost o odbavení, vloží nezbytné doklady a předloží UNVIM veškerou požadovanou dokumentaci. Během následujících 48 hodin UNVIM dokumentaci přezkoumá a zašle oznámení externím partnerům, jako je jednotka koaličních sil pro evakuační a humanitární operace (EHOC). UNVIM poté v souladu se svými vlastními postupy rozhodne, zda plavidlo zkontroluje, či nikoli, a to mimo jiné na základě nesrovnalostí v obdržené dokumentaci, nehlášených zastávek v přístavech, podezřelého pohybu plavidla, vypnutí systému automatické identifikace (AIS) po dobu delší než čtyři hodiny a informací obdržených od externích partnerů. Inspekce plavidel jsou prováděny buď v přístavu v teritoriálních vodách, nebo na moři v mezinárodních vodách.

Příslušné osvědčení o odbavení je poté buď uděleno nebo odepřeno (zrušeno, odmítnuto nebo odebráno). Pokud jde o odbavená plavidla, UNVIM prostřednictvím systému automatické identifikace nadále monitoruje jejich pohyb, včetně přesunu do čekací zóny koalice, z čekací zóny do kotviště a z kotviště do místa vykládky. Sledování mechanismem UNVIM končí, jakmile odbavená plavidla po vyložení nákladu a vyplutí z přístavu opustí jemenské přístavy v Rudém moři. Během celého procesu je UNVIM v úzkém kontaktu s námořními společnostmi a kapitány lodí a hraje zásadní úlohu při řešení jakýchkoli problémů, s nimiž se plavidla setkají na moři, mimo jiné tím, že intervenuje v jejich prospěch u EHOC a koalice. Skutečnost, že UNVIM usnadňuje celý proces odbavování a neustále komunikuje s námořními společnostmi, má klíčový význam pro zachování důvěry mezinárodních lodních linek, a tedy pro zajištění toho, že navzdory probíhajícímu konfliktu pokračuje dovoz obchodního zboží pro většinu jemenského obyvatelstva.

UNVIM se rovněž snažil upokojit společenství mezinárodní lodní dopravy pořádáním čtvrtletních setkání s jejími zástupci s cílem zajistit, že jejich obtíže a výzvy jsou správě chápány a řešeny.

3. **Celkové cíle**

Aby mohl UNVIM bez překážek provádět svůj mandát, je celkovým cílem opatření přispět k obnovení nerušeného volného toku obchodního zboží do Jemenu zavedením transparentního a efektivního procesu odbavování obchodních zásilek směřujících do jemenských přístavů, jež nejsou pod kontrolou vlády Jemenu.

Konkrétní cíle jsou tyto:

— zvýšení toku dodávek obchodního zboží do Jemenu dalším urychlením procesu odbavování obchodních zásilek a obnovením důvěry námořních společností, pokud jde o přístupnost přístavů Hudajdá a Salíf, navzdory současnému konfliktu,

— posílení schopnosti UNVIM nasadit další pracovníky a zdroje v Džibuti, Přístavu krále Abdalláha (Saúdská Arábie), v přístavech Salála a Suhár (Omán) a Dubaj (Spojené arabské emiráty), jakož i jeho schopnosti reagovat, pokud by byl během doby trvání projektu pověřen dalšími úkoly v přístavu Hudajdá.

Pokud by se mandát nebo potřeby UNVIM změnily způsobem, jenž zpochybní přiměřenost nebo relevantnost projektu z hlediska dosažení výše uvedených cílů, příspěvek Unie se odpovídajícím způsobem přehodnotí.

4. **Popis činností**

Za technické provádění projektu odpovídá UNOPS.

Činnost 1: Zvýšení počtu monitorovacích pracovníků UNVIM. Bude přijato až pět (5) dalších monitorovacích pracovníků a až dva (2) další inspektoři nákladů pro Džibuti, Přístav krále Abdalláha a Džiddu (Saúdská Arábie), přístavy Salála a Suhár (Omán) a Dubaj (Spojené arabské emiráty) nebo pro jakékoliv další lokality, včetně zvažovaného přístavu Hudajdá. Tato zvýšená kapacita by UNVIM umožnila rychle se přizpůsobit vývoji situace a zvýšit jeho operační dosah pro provádění inspekcí plavidel a současně by zajistila kontinuitu činnosti UNVIM. UNVIM rovněž přijme pro jednoho dalšího pracovníka, který bude působit v Džibuti a bude mimo jiné zajišťovat kontakt s Unií, a zejména s delegacemi Unie v oblasti Rudého moře.

Plánují se tyto činnosti:

— UNOPS přijme nové monitorovací pracovníky, inspektory a úředníka v souladu se svými pravidly a postupy pro přijímání pracovníků,

— o nových pracovních příležitostech bude UNOPS předem informovat ESVČ.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

Činnost 2: Pronájem části džibutského přístavu. Na základě dohody o projektové spolupráci podepsané s džibutskými orgány dne 1. května 2018 si UNVIM pronajímá přístaviště a kotviště v džibutském přístavu s cílem zajistit stálé prostory pro provádění inspekcí. V současné době probíhá renovace nového zařízení v areálu přístavu, jež má usnadnit činnost monitorovacích pracovníků, inspektorů a psů vycvičených k odhalování výbušnin. Tyto kroky rovněž přispějí ke zrychlení procesu inspekce.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

Činnost 3: Zvýšení počtu psů vycvičených k odhalování výbušnin ze čtyř na šest v Džibuti: UNVIM zvýší počet psů vycvičených k odhalování výbušnin a psovodů ze čtyř na šest. Psi vycvičení k odhalování výbušnin potřebují s ohledem na klimatické podmínky v Džibuti během inspekcí odpočívat, a proto je vzhledem ke zvýšenému počtu inspekcí zapotřebí větší kapacita s cílem zajistit dobré životní podmínky těchto psů a kontinuitu činnosti.

Plánované činnosti:

— v souladu s postupy zadávacího řízení OSN úřad UNOPS buď zveřejní novou výzvu k podávání nabídek týkajících se psů vycvičených k odhalování výbušnin a jejich psovodů za účelem zadání zakázky, nebo změní stávající smlouvu s nynějším poskytovatelem služeb mechanismu UNVIM (TDI – The Development Initiative, Iniciativa v oblasti rozvoje),

— noví psi vycvičení k odhalování výbušnin budou začleněni do stávajícího týmu čtyř psů a psovodů.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

Činnost 4: Pořízení dalšího vybavení pro potřeby inspekce: s cílem napomoci týmu UNVIM v Džibuti se skenováním kontejnerů a nákladu pořídí UNVIM dva (2) přenosné skenery. Toto další vybavení usnadní včasnou inspekci plavidel v džibutském přístavu a v mezinárodních vodách.

Plánují se tyto činnosti:

— již probíhající vývoj technických specifikací,

— v souladu s postupy zadávacího řízení UNOPS vydání mezinárodní výzvy k podávání nabídek na dodávky a zadání zakázky,

— dodání vybavení a zajištění odborné přípravy příslušného personálu.

Lhůta: Od prvního do čtvrtého měsíce trvání projektu.

Na konci projektu se uskuteční odprodej majetku v souladu se smlouvou podepsanou s Komisí.

Činnost 5: Provádění projektu

Dohled nad řízením programu bude zajišťovat UNOPS; jeho součástí bude stanovování mezníků, interní přezkumy, dohled nad smluvními ujednáními a finanční řízení. Předpokládané činnosti zahrnují:

— zadání externě poskytovaných služeb nebo uzavření zvláštní dohody o poskytování služeb pro účely technické pomoci při provádění projektu,

— finanční a smluvní řízení služeb, které UNOPS zadává třetím stranám jako subdodavatelům.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

5. **Očekávané výsledky**

S ohledem na posílení operačních činností UNVIM se očekává, že projekt přinese tyto výsledky:

— zabrání tomu, aby do jemenských přístavů v Rudém moři proudily zakázané předměty,

— usnadní volný tok obchodního zboží do jemenských přístavů v Rudém moři,

— přispěje k budování důvěry společenství mezinárodní lodní dopravy zavedením transparentního a efektivního procesu pro dodávky obchodního zboží do jemenských přístavů v Rudém moři, navzdory probíhajícímu konfliktu,

— podpoří vládu Jemenu při zajišťování základních potřeb jeho obyvatelstva, které nejsou v plném rozsahu zajištěny prostřednictvím humanitární pomoci a místních zdrojů.

6. **Odhadovaná doba trvání**

Předpokládá se, že projekt bude trvat po dobu dvanácti měsíců rozdělenou do dvou šestiměsíčních období (6 + 6). První období bude trvat do března 2019 a druhé období bude zahájeno v dubnu 2019. Vzhledem k tomu, že současná ujednání s dárci týkající se financování UNVIM platí pouze do března 2019, rozhodnutí Rady stanoví ohledně období po březnu 2019 zvláštní opatření.

Toto opatření spočívá v ustanovení o přezkumu, v němž je stanoveno, že příspěvek Unie musí být přehodnocen s ohledem na kladné stanovisko členských států, pokud jde o nepřerušené poskytování příspěvku Unie po dobu dalších šesti měsíců.

Z tohoto důvodu podepíší Komise a UNOPS pověřovací dohodu na počáteční šestiměsíční období, kterou bude možné prodloužit na další šestiměsíční období pouze na základě kladného stanoviska členských států.

7. **Zviditelnění Unie**

UNOPS, odpovědný za technické provádění projektu, zajistí náležité zviditelnění finanční podpory Unie, například ve zprávách a na akcích či zasedáních. Na veškerých dokumentech souvisejících s UNVIM bude zobrazena vlajka Unie.

UNVIM/UNOPS za účelem zajištění řádného zviditelnění označí náležitým způsobem veškeré vybavení (s výjimkou spotřebního materiálu) pořízené pomocí finančních prostředků Unie, včetně zobrazení loga Unie. V případě, že by tímto zviditelněním mohly být ohroženy výsady a imunity UNOPS nebo bezpečnost jeho personálu či konečných příjemců, budou přijata vhodná alternativní opatření.

8. **Účast Unie v řídícím výboru UNVIM**

V řídícím výboru UNVIM jsou zastoupeny Království Saúdské Arábie (EHOC a ministerstvo obrany), Spojené arabské emiráty, vláda Jemenu (styčný pracovník UNVIM působící v Džibuti a zástupce ministerstva dopravy), UNOPS a OCHA. Zatímco Spojené státy americké, Nizozemsko a Spojené království se coby dárci UNVIM účastní zasedání jako pozorovatelé, Unie se bude účastnit měsíčních zasedání řídícího výboru UNVIM.

9. **Podávání zpráv**

UNVIM/UNOPS předloží ESVČ každý měsíc zprávu, v níž vyhodnotí pokrok v dosahování výsledků projektu. Tyto zprávy budou poskytovány příslušnému orgánu Rady.

ESVČ bude příslušný orgán Rady informovat o měsíčních zasedáních řídícího výboru UNVIM.

UNVIM/UNOPS budou čtvrtletně v Bruselu podávat zprávy přímo příslušnému orgánu Rady.

Do šesti měsíců od skončení prováděcího období předloží UNVIM/UNOPS konečnou popisnou a finanční zprávu.